

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9090/2022
20.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа старатељ ББ, чији је пуномоћник Милан Царић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., чији је пуномоћник Дражен Рацић, адвокат из ... и ГГ из ..., чији је пуномоћник Ђуро Вуков, адвокат из ..., ради поништаја уговора, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 265/22 од 10.02.2022. године, у седници одржаној 20.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 265/22 од 10.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 50/20 од 16.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи Уговор о купопродаји закључен 13.03.2015. године између тужиље, као продавца и туженог ВВ, као купца, оверен од стране јавног бележника пословни број ОПУ. 503-2015. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи Уговор о купопродаји закључен 28.05.2015. године између туженог ВВ, као продавца и туженог ГГ, као купца, потврђен од стране јавног бележника пословни број ОПУ. 1174-2015. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужиље да се одреди привремена мера забраном туженом ГГ да отуђи и оптерети непокретност уписану у ЛН .. КО ... на парцели ..., површине 7ха 4бара 08м², уз упис забране у јавне књиге преузимање радњи које могу нанети штету тужиљи у коришћењу предметног пољопривредног земљишта и било какве промене на предметном пољопривредном земљишту. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да на име трошкова поступка туженом ВВ накнади 354.312,00 динара и туженом ГГ 423.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 265/22 од 10.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснован побијана пресуда, тужила је са ВВ закључила уговор о зајму 17.07.2013. године по коме је од зајмодавца на зајам примила 8.000,00 евра. Зајам је обезбеђен судски овереном хипотекарном изјавом од стране тужиле као зајмопримца чији је предмет непокретност која је тада била у власништву тужиле. Тужила је, као продавац, са туженим ВВ, као купцем, 13.03.2015. године закључила уговор Уговор о купопродаји (предмет уговора је непокретност која је предмет и хипотеке, за купопродајну цену 45.000 Евра), солемнизован од стране јавног бележника под пословним бројем ОПУ. 503-2015. Уговором је констатовано да купац исплатио купопродајну цену у целости и да су се уговарачи сагласили да купац ступи у посед непокретности даном солемнизације уговора. (Тужила је од примљене купопродајне цене вратила зајам од 8.000 евра.). Предметну непокретност, тужени ВВ је, након уписа свог права власништва над истом, продао туженом ГГ на основу закљученог Уговора о купопродаји 28.05.2015. године, солемнизован од стране јавног бележника под пословним бројем ОПУ. 1174-2015, за купопродајну цену од 54.000 Евра. У ванпарничном поступку, који је вођен пред Основним судом у Суботици, решењем Р2 142/15 од 15.10.2015. године, које је постало правноснажно 27.10.2015. године, тужила је делимично лишена пословне способности и одређено да не може самостално располагати непокретном и покретном имовином и одлучивати о потреби психијатријског лечења, без сагласности стараоца, а због дијагностификованог трајног менталног поремећаја – поремећај личности са схизотипалним одликама и интелектуална инсуфицијенција граничног типа, те да је пословна способност тужиле једнака пословној способности старијег малолетника. Решењем надлежног Центра за Социјални рад тужили је 04.11.2015. године постављен старатељ.

Тужбом у овој правној ствари тужила тражи да се пониште купородајни уговори од 13.03.2015. године и 28.05.2015. године, због недостатака њене пословне способности за закључење купопродајног уговора од 13.03.2015. године, с обзиром на касније дијагностификовани трајни ментални поремећај због кога је решењем суда у ванпарничном поступку делимично лишена пословне способности. На основу налаза и мишљења комисије вештака Института за ментално здравље, у овој парници, утврђено је да је у моменту закључења уговора о зајму од 17.07.2013. године и купопродајног уговора од 13.03.2015. године тужила била потпуно пословно способна за закључење тих правних послова, односно да је била способна да расуђује, да изрази правно релевантну вољу за сачињење тих уговора, схвати значај тих правних радњи и

управаља својим поступцима, јер у периоду од 17.07.2013. године до 13.03.2015. године није лечена психијатријски, а касније дијагностификовани поремећаји - мешовито анскиозна депресивна епизода (Ф 41.2) и неспецифични поремећај личности (Ф 60.9) не спадају у психијатријске поремећаје који су могли да доведу до делимичне или потпуне пословне неспособности у периоду од 17.07.2013. године до 13.03.2015. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Врховни суд је оценио да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су одлучили одбијањем тужбеног захтева за поништај уговора, на основу члана 56. став 1., 103., 109., 111., 112 став 1. Закона о облигационим односима, уз закључак да предметни купопродајни уговор од 13.03.2015. године, па тиме и купопродајни уговор од 28.05.2015. године, представљају пуноважне правне послове.

Ревизијом се неосновано оспорава правилност примене материјалног права.

Наиме, према члану 56. став 1. Закона о облигационим односима – ЗОО, за закључење пуноважног уговора потребно је да уговарач има пословну способност која се тражи за закључење тог уговора. Чланом 103. ЗОО прописана је ништавост уговора уколико у моменту закључења уговарач није имао пословну способност за закључење уговора, а из члана 109. ЗОО произилази да се на ништавост уговора могу позивати сва заинтересована лица, а то су пре свега саме уговорне стране, као и њихови универзални сукцесори. Чланом 111. ЗОО прописано је да је уговор рушљив кад га је закључила страна ограничено пословно способна, кад је при његовом закључењу било мана у погледу воље страна, као и кад је то овим законом или посебним прописом одређено, док чланом 112. став 1. да уговорна страна у чијем је интересу рушљивост установљена може тражити да се уговор поништи. Мане воље као разлог за рушљивост уговора прописане су чланом 60. до 66. ЗОО, међу којима су наведене претња, битна заблуда као и превара.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, као и да је у конкретном случају на основу налаза и мишљења комисије вештака Института за ментално здравље утврђено да је тужилца у моменту закључења купопродајног уговора од 13.03.2015. године била потпуно пословно способна за закључење тог правног посла, правилан је закључак нижестепених судова да спорни купопродајни уговор закључен између тужилце, као продавца, са туженим ВВ, као купцем, није рушљив у смислу члана 111. ЗОО, ни ништав на основу члана 103. став 1. у вези члана 56. став 1. ЗОО, али и да не постоје ни други разлози за ништавост спорног уговора. Околност да је тужилца делимично лишена пословне способности у погледу самосталног располагања покретном и непокретном имовином, решењем суда у ванпарничном поступку, због трајног металног обољења које је тада дијагностификовано, је без утицаја на другачије одлучивање, јер таква одлука ванпарничног суда има дејство за убудуће и донета је након закључења купопродајног уговора од 13.03.2015. године, а како то правилно закључују и нижестепени судови.

С обзиром на изнето, сагласно исказаном становишту нижестепених судова, купопродајни уговор од 13.03.2015. године, па тиме и купопродајни уговор од 28.05.2015. године, представљају пуноважне правне послове. Код таквог стања, нижестепеним одлукама је одлучено одбијањем тужбеног захтева уз правилну примену материјалног права, па су супротни наводи ревизије неосновани.

Како се осталим наводима ревизије кроз указивање на погрешну примену материјалног права заправо оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, из којих разлога се према члану 407. став 1. ЗПП ревизија не може изјавити, исти су без утицаја на другачије одлучивање.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучано је као у изреци .

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић